

Таким чином, пропонується доповнити положення ч. 6 ст. 135 ЦПК України реченням другим наступного змісту: «Одночасно або після вжиття заходів забезпечення майбутніх витрат відповідача на професійну правничу допомогу та інших витрат, які він має понести у зв'язку із розглядом справи, суд за клопотанням позивача може також забезпечити витрати позивача на професійну правничу допомогу та інших витрат, які він має понести у зв'язку із розглядом справи, якщо він надасть суду докази наявності підстав такого забезпечення, передбачених ч. 4 ст. 135 ЦПК України».

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 03.10.2017 року № 2147-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 48. – Ст. 436.
2. Михайлюк Я. Судові витрати. Правове регулювання за новими кодексами (у господарському та цивільному процесі) / Я. Михайлюк // Юридична газета. – 2018. – № 50 (652). – С. 9, 16-17.

Ключові слова: цивільний процес, судові витрати, правничу допомогу, забезпечення судових витрат, зловживання правом.

Ключевые слова: гражданский процесс, судебные расходы, правовая помощь, обеспечение судебных расходов, злоупотребление правом.

Key words: civil proceedings, court costs, legal aid, providing of court costs, abuse of right.

ВАСИЛЬКІВ ВАЛЕНТИНА ІГОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного процесу

ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У СПРАВАХ ПРО ПОШИРЕННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Сучасний стан розвитку інформаційних технологій характеризується своїм впливом на різноманітні сфери суспільного життя, все частіше зумовлюючи електронну форму взаємодії людей. Звісно, результати такого розвитку знайшли свій прояв також у цивільному судочинстві, зокрема, з появою та законодавчим закріпленням нового виду доказів – електронних доказів.

Закріплення положень щодо порядку подання, зберігання та повернення електронних доказів було здійснено у §5 Цивільного процесуального кодексу України, зокрема, у ст. 100 ЦПК було визначено поняття електронних доказів України як інформації в електронній

(цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи та можуть зберігатися на портативних пристроях, серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет) [1]. Разом з цим, поруч з позитивними рисами закріплення таких положень законодавцем, варто вказати на ряд неврегульованих та недостатньо врегульованих питань щодо визначення, подання, зберігання, повернення електронних доказів.

Одна з проблем, яка може виникнути у зв'язку з поданням до суду електронного доказу, пов'язана з можливістю надання в оригіналі або в електронній копії, засвідченій електронним цифровим підписом. Звісно, якщо вести мову про поширення недостовірної інформації про фізичну особу, наприклад, на відеохостингових сайтах в онлайн режимі, важко визначити що саме у даному випадку вважатиметься оригіналом електронного доказу: сам відеохостинговий сайт, пристрій, за допомогою якого здійснювалося транслявання та запис такої інформації чи пристрій, на який особа, яка дізналася про поширення недостовірної інформації, її записала або завантажений додаток такого сайту чи сервер даного сайту. Саме відповідь на ці запитання покликана визначити, чи повинна особа, в якості підтвердження обставин, що свідчать про поширення недостовірної інформації, надати суду оригінал електронного доказу у вигляді телефону, на який було здійснено запис такої інформації, чи принт-скрін відеозапису екрана даного відеохостингового сайту, на якому транслюється недостовірна інформація.

Проте, варто зауважити, що на відміну від можливості засвідчення електронних доказів за допомогою електронного цифрового підпису, його використання для засвідчення аудіозапису та відеозапису поки що є технічно неможливим. Враховуючи невичерпний перелік способів засвідчення електронної копії електронного доказу, а також стрімкий розвиток інформаційних технологій, варто зазначити про можливе застосування, аналогічної у сфері захисту авторських прав на мультимедійні файли, процедури проставлення цифрових водяних знаків на фото, аудіо,- відеозаписі, у вигляді дати, часу та назви пристрою, за допомогою якого відбувається фіксація. Це у свою чергу унеможливить підробку такого електронного доказу, шляхом зміни інформації яка в ньому міститься.

Доречно зазначити, що серед вчених, які розглядають питання співвідношення електронних та письмових доказів, також існує думка, згідно якої, до «електронного доказу» недоречно використовувати поняття «оригінал», «копія» у звичному розумінні, як воно застосовується до письмових доказів, оскільки вони не прив'язані до матеріального носія, тому один і той самий об'єкт може існувати на декількох носіях одночасно. Отже, інформація, яка не змінена вважатиметься оригіналом, а копією електронного документа вважатиметься тільки його копія на паперовому носії [2].

Враховуючи суперечливу судову практику щодо реалізації особою права на подання паперових копій електронних доказів, засвідчених нотаріусом, варто зазначити, про необхідність існування можливості такого засвідчення окрім принт-скрінів сторінок веб-сайтів, на яких розміщено, наприклад недостовірну інформацію, а також можливості засвідчення аудіо,- відеозаписів, які містяться в мережі Інтернет. Це пояснюється обґрунтованим ризиком зникнення електронного доказу з мережі Інтернет, що зумовлено його природою. Звісно, у випадку існування оригіналу електронного доказу на мобільному пристрої, використання якого не є щоденною необхідністю, та позивач може надати його разом з позовною заявою, взагалі не викликає складно-стей, проте у більшості випадках, містить обґрунтовані сумніви щодо такої реалізації можливості подання електронних доказів з урахуван-ням необхідності використання мобільного пристрою більшістю осіб. Можливо доречним буде надання суду електронного доказу, перене-сеного з даного мобільного пристрою на інший цифровий носій, із зазначенням можливості відтворення оригіналу електронного доказу під час судового засідання.

Виділення у цивільному процесуальному кодексі України елек-тронних доказів свідчить про вагомий крок на шляху до становлення інформаційно-технологічно розвиненого цивільного судочинства, проте недостатня урегульованість існуючих норм, викликає необ-хідність внесення змін до цивільного процесуального законодавства, а також вироблення судами єдиної практики з питань подання елек-тронних доказів.

Список використаної літератури:

1. Цивільний процесуальний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
2. Зозуля Н. Оригінали та копії електронних документів: процедура, яку складно реалізувати. – [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://ukrainepravo.com/scientific-thought/naukova-dumka/oryginaly-ta-kopiyi-elektronnykh-dokumentiv-protsedura-yaku-skladno-realizuvaty/>

Ключові слова: електронний доказ, електронний цифровий підпис, недостовірна інформація, цифрові водяні знаки, принт-скрин.

Ключевые слова: электронное доказательство, электронная цифровая подпись, недостоверная информация, цифровые водяные знаки, принт-скрин.

Key words: electronic evidence electronic, digital signature, unreliable information, digital watermarks, print screen.